

EL POBLE CATALA

Director: IGNASI RIBERA I ROVIRA

REDACCIÓ ADMINISTRACIÓ
CORTS CATALANES, 640 - TELEFON 1747

ANY XII. NÚM. 3677 - - BARCELONA, DILLUNS, 19 D'ABRIL DE 1915 - - UN NÚM. 5 CÉNTIMS

IMPRENTA I ESTEREOTIPIA
EST. 16. TELEFON 2298

EL BARATO

GRANS MAGATZEMS

Els magatzems més importants d'Espanya

en el detall de

Uanería, Sedería, Llencería i Teixits

Preus extremadament baratos

Ningú pot presentar assortits tan abundants

EL POBLE CATALA a la guerra

(Del nostre Redactor En Frederic Pujolà i Vallès)

Concert telefònic

Res s'assembla a un poste telefònic com un altre poste telefònic a condició de que aquest darrer no es trobi ni en una trinxera ni en una cava—en una paraula, que no sigui un poste de campanya; i res s'assembla tant a un monstre que us amenaça amb sa terrible dentadura com un piano obert. Aquesta rara impressió va fer, que quan, per parlar en termes militars, jo era de l'activa, m'allunyés del terrible instrument i que ja en la reserva i ara en la territorial posés algunes etapes entre els monstres i els qui els martiritzen llurs dents corcades. Car llurs crits de dolor me són més insuportables que els agres sons dels fluïvis alemanys quan aquests admirables homes-conills s'aborreixen en llurs caus i's decideixen a venir-se a fer matar en masses compactes.

Però quan un piano i un poste telefònic se donen la mà, la cosa canvia d'aspecte i l'impressió és tota una altra. Per a comprendre-ho cal saber abans lo que és un poste telefònic, car no tothom ha tingut l'oportunitat de veure hi drames que duren moltes hores i a voltes setmanes, ni són molts els qui han pogut esclafir riallades d'aquelles que no s'obliden mai més—com la que va esclatar en tota la línia el dia en que H. tot comunicant un ordre importantíssim, hi va barrejar un mot, que no m'està bé repetir, perquè una gota d'aigua freda li va anar clatell avall.

I si no cal saber lo qu'és un piano, perquè fins els mortals més afortunats han hagut de suportar alguna vegada els plans del monstre, si cal saber que en la galeria del castell de X. a quatre passes dels savis d'Europa, a on enginyers, Quarter general i dragons hem establert els despatxos, hi ha un piano qui badalla constantment i no entra ni surt cap pelut sense fer-hi pessigolles a les genives amb la porpra del dit índex. Els primers filarmònics foren arruixats amb protocols, quefirs i un parell de sabates que acabava d'arribar del magatzem... tir sense eficàcia, car aneu a fer por amb tals projectils als homes que us arriben amb les ordres a la mà, tranquil·la-

ment malgrat la pluja de calaixeres sorolloses. Decidírem suportar el martiri, el qual és tant intens, que així que qualsevol toca el piano amb dos dits, un de cada mà, ja ens emociona artísticament; fins el monstre ens sembla que diu coses altres que queixes, a través dels seus queixals.

La nostra galeria té un piano i un aparell telefònic en comunicació directa i constant aquest amb tots els caus, cataus, forats, mines, contramines, subterranis i trinxeres aon altres tants aparells, vigilats cada un d'ells per dos homes qui se relleven, constitueixen els punts d'intercanvi del sistema nerviós de la màquina de ferro.

I veu's-aquí, que l'altre dia, de calma relativa, com totes les calmes del front, el comandant del destacament de telegrafistes va fer acostar el piano a l'aparell telefònic i va dir:

—Els meus peluts se deuen aburrir. Fem-los-hi una mica de concert.

I el concert va començar. Cantàrem cançons de camí.

Ohé cantinière-verse donc un verre pour le pauvre! piou-piou qui n'a plus qu'un sou!

Ohé cantinière-verse donc un verre; verse-lui en deux, pour qu'il marche mieux!

I ne cantarem d'altres que no's poden transcriure. I de les trinxeres, de tots els caus, aquells homes qui's passen la nit amb l'orella a l'aparell deien gràcies i demanaven encara més música.

Vàrem cantar els himnes dels aliats. I creieu-me, que tots hi posàvem tal emoció que fins el monstre piano deia coses belles. I com sia que's peluts demanaven més himnes... jo'm vaig assegurar al piano i els vaig cantar el nostre. I després els vaig haver d'explicar...

FREDERIC PUJOLÀ

Línia de foc, abril 1915

ECOS

EL VICI DEL NEGOCI
A Llotja, a l'hora de les contractacions entre comerciants, comissionistes, fabricants i acaparadors de cereals, despullats i farrines, fa dies que hi ha una calma horrososa.

Es on se coneixen la crisi del moment, on hi repercuteixen més prompte els alts i baixos del comerç, de tot arreu, i on s'aprecia més d'aprop i atancanyeria i pobresa d'esperit d'alguns de nostres comerciants en bogia... i també la generositat d'alguns catalans que saben negociar com un ianki.

Avui hi hem estat, i hem estranyat desseguida el poc bullit i tràfic comercial, la poca animació amb que tots se bellugaven. Era ben bé un mercat encalmat, un mercat de dissabte com la objectat un amic.

—Però, veus?—ha afegit—els marxants no en va passen el temps al temple.

I efectivament; en dos grups hem pogut comprovar com se cotitzaven a manera de subasta, uns abonaments a bases de l'actual temporada—contrabarrera, segons se'n diu.

Tot és fer negoci.

...
EN VIVER AL SALO PARES

En el Saló Parés exposa el conegut pintor Pere Viver. És un verdader artista del color; les seves visions són sabiamment saturades d'aquell ambient natural i adequat que fa que s'admirin per excel·lents i encantadores. Són veritables troços de la naturalesa arrencats dels entorns ubagosos de Sant Llorenç Savalls, aquesta sobria muntanya que tan enamorats n'estàn els pintors terrassencs i de la qual n'han sabut extreure tan sorprenents meravelles.

«Sant Julià», «El Moncau», «Carera avall», «Les feixes» i «Les ginestes», són veritables prodigis d'inspiració per l'aire veritables prodigis d'inspiració per la seva de propietat que campeja en totes les teles.

Després de vista aquesta exposició admirem més fonament la comarca del Vallès.

...
NARRACIONS EXTRAORDINÀRIES

Amb aquest títol s'ha publicat un bonic volum de prosa catalana, original d'En Joan Santamaría Monné.

Saludem a l'autor tot prometent-li ocuparnos del seu treball en ocasió oportuna.

...
HISTORIA CRITICA DELS HOMES DEL REPUBLICANISME CATALA

Va ja molt avançada l'obra que amb aquest títol edita el nostre amic en Emili Navarro, il·lustrat director de la Biblioteca Helios.

Aquesta obra notabilíssima, a més de la seva importància editorial i utilitat política, constituirà un valuos element informatiu que, en el seu dia, contribuirà a formar el procés històric de la República i de la Patria.

La «Historia critica dels homes del Republicanisme català» portarà un pròleg del nostre amic caríssim en Pere Corominas.

...
UN DONATIU ARTISTIC

L'eminent poeta lleidatà, en Magí Morera i Galícia, ha ofert a l'Ajuntament de la seva ciutat nadiua cinquanta quadros originals dels més notables pintors espanyols moderns.

L'exquisit traductor dels Sonets de Shakespeare, amb aquestes obres que acaba d'ofrenar als seus compatriotes, va a la fundació d'un museu municipal que, al mateix temps que estimuli l'amor a l'art, sigui gloria i orgull dels ciutadans de Lleida.

...
EN MAURICI MAETERLINCK

Llegim en el nostre confrare «L'Avançada»:

«L'Ateru Enciclopèdic Popular prossegueix les gestions per a aconseguir que Maeterlinck vingui a Barcelona. Sembla que'l projecte, si bé no de moment, podrà realitzar-se. Maeterlinck anà a Italia, on, junt amb en Juli Destrée, feu campanya en pro del seu país, lo qual li ha produït una excessiva fatiga, molt més si es té en compte el temperament tímid del genial autor de «L'Intrusa». La seva esposa, l'admirable artista Georgette Leblanc, encarregada d'una de les primeres ambulances de Londres, no vol que, per ara, viatgi per enlloc més que per la Côte d'Azur, on tenen, els grans artistes, una propietat.

«Quan estigui restablert, aleshores és quasi segur que vindrà en Maeterlinck a Barcelona.»

Celebrem de tot cor que, junt amb la millora de la salut del gran poeta, se confirmi la notícia de la seva vinguda a la nostra ciutat on té tants admiradors.

La Nació Catalana per refer-se políticament necessita aconseguir la unanimitat patriòtica del pensament popular. El defensor del Nacionalisme, el seu més ferm propulsor ideològic és EL POBLE CATALA.

IDEARI

Primer aniversari

A tots els que han vingut amb mi per aquest camí perdut en el brogit, a tots els que m'han fet companyia en aquest recó que ha sigut el meu sojorn de pau entre l'inquietut de cada dia, als que m'han fet saber que eren amb mi, als que m'han fet saber que m'avorrien, a l'amic i a l'amor, als amics d'abans que són els meus enemics d'avui, i als que avui i abans i demà seran sempre els meus amics, en aquesta hora solemne de cloure el primer any del llibre d'aquest IDEARI endreça el més coral pacte d'amistat

L'AMIC

De l'U.F.N.R.

En Francisco d'A. Planas

He deixat l'administració d'EL POBLE CATALA, per ciliar-se dels seus assumptes particulars que requereixen avui per avui tota la seva atenció, el nostre benvolgut amic En Francisco de A. Planas i Cañameras.

El Comité de Juventut

Conforme anunciarem en la nostra edició anterior, una comissió del Comité de Juventut composta dels nostres amics senyors Caballeria, Romaguera, Farré (J.), i Gil Ferrán estigué ahir al matí en el domicili del senyor Vidal i Valls, fent-li entrega del següent comunicat, síntesi dels sentiments del Comité davant l'infalible actitud de l'alcalde de R. O. Diu el comunicat:

Honorable senyor: Aquest Comité de Juventut d'U. F. N. R. acordà, en la sessió celebrada el dia 16 del corrent, endreçar-vos la seva humil però sincera felicitació per la noble i digna actitud portada a cap per la minoria republicana que tan acertadament dirigiu, de rompre tota relació política amb un home, que amb sos actes demostra, que abans que alcalde de la nostra tolerant Barcelona és un sociat catòlic, capaç de portar una pertorbació a la vida municipal amb tal de satisfer els seus sentiments religiosos.

Senyors, fer extensiva aquesta felicitació als demés companys vostres de majoria, i diguéu-los-hi que aquest Comité està al seu costat com, no creiem exagerar, hi està tota l'U. F. N. R.

Visquem molts anys per a lluitar pel triomf del Nacionalisme i la República. Ciutat, 18 d'abril del 1915.—El president, Ricard Caballeria; El secretari, Josep Farré.

Centre R. D. F. d'el Poble Nou

Reunint els presidents de totes les ciutats d'U. F. N. R. del segon districte provincial convocats pel Centre R. D. F. d'el Poble Nou, el dia 11 per tractar de l'actitud del nou diputat provincial En Joan Figueras, i les seves declaracions publicades en la premsa radical, per unanimitat es varen pendre els següents acords:

1. Demanar a la Junta Municipal d'U. F. N. R. que per tots els mitjans que cregui oportuns, s'oposi a que aquest senyor no continuï ostentant un càrrec que immensadament li fou confiat.

Entre els nostres estimats correligionaris del Centre Republicà Democràtic Federalista del Poble Nou, que formen el cor «La Penoncella», regna un gran entusiasme amb motiu de la sortida que preparen pel dia 22 del vinent maig; revetlla de la segona pasqua.

Donada la justa fama de que gaudeix l'esmentat cor, son varies les famílies de la populosa barriada que han fet present el seu desig de rebre la seva visita per a poguer aixís escoltar millor el seu extens i escullit repertori.

Els nostres amics mereixen per la seva plausible tasca la nostra més sincera felicitació, que fem extensiva d'una manera especial an el seu digne mestre en Narcís Pla.

Avui, de totz a una del matí, es reunirà el consell directiu del Casal d'U. F. N. R. del districte V.

CANÇONER

BON TEMPS

Ha passat tot xisclant l'oraneia primera. Tot un vol joganer li anaven al darrera.

M'ha sentit posseït d'una inquietut novella, M'ha sentit posseït d'una inquietut novella,

Després, he clòs els ulls i he pensat amb ella.

Avui he vist ben viva la dolça primavera... Ha passat tot xisclant l'oraneia primera.

GERMINAL

Conversa sobre la guerra Per en Juli Delpont

Conferencia realitzada el diumenge passat a l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona

Visita la Bèlgica!

En vista de la reconeixença que França deu a la valerosa Bèlgica, no podem deixar de respondre an aquestes parafrases dels «Hamburger-Nachrichten» (número 3 de febrer 1915, de l'edició castellana): «Suponem que un se encontra amenaçat per una pandilla de malhechores, y que per salvar su vida no le queda otro recurso que penetrar en un jardín ageno feniendo para ello que destruir la verja que se oponia a su paso. Se detendria ante la consideración de que no está permitido a un hombre honrado penetrar violentamente en el cercado ageno? Nosotros creemos que ni siquiera se detendria a pensarlo.

«Alemania, amenazada por numerosos y poderosos vecinos, se ha visto en la dura y dolorosa necesidad de penetrar en Bèlgica, pues sabia con certeza que de no hacerlo, lo harian sus enemigos, exponiéndose a tener la guerra en el propio país.

«Ha obrado impulsada por el derecho de legítima defensa, por el deber de la propia conservación, tan imperioso y sagrado para los pueblos como para los individuos. En ninguna parte más que en Alemania se ha lamentado esta dolorosa necesidad de ir a la guerra, pues el pueblo alemán ha estado siempre firmemente convencido de que por la paz alcanzaría irremisiblemente un desarrollo a que ninguna guerra podría llevarle.

Tot això son uns traïdors enganya-badocs.

Recordem, primer, a la tan curta memòria dels «Boches», el tractat internacional del 1839, on les nacions europees—inclos Prussia—proclamaven i asseguraven la neutralitat de la Bèlgica.

«Article VII.—La Bèlgica formarà un estat independent i perpetuament neutre. Ella vé obligada a observar també aquesta mateixa neutralitat envers tots els altres Estats».

Es clar, és definitiu, és perpetu.

El gegant alemany no tenia doncs, pel 1914, que de se les haver amb França—si tant és que ho hagués de fer—sense pas per la Bèlgica; ni la raó de la seva pròpia conservació no l'autoritzava en cap manera d'invasió el territori belga. Es així mateix que Europa sempre ho havia estat; i cal ésser «boche», és dir, de mala fe i males intencions, per a dir i volguer lo contrari.

Refiat d'aquella neutralitat internacional de la Bèlgica, no ha estat mai del band de les Flandes que's francesos hem esperat l'embestida alemanya sinó a la frontera de l'Est; de tal manera que si els tudeschs han pogut entrar a França per sorpresa, per mig de les Ardenes belgues, vetiqui uns set mesos que's tenim amarrats pels Vosges i l'Argonne. No han entrat ni a Belfort, ni a Verdun; i llur tocat d'emperador Guillem va de tenir de s'entornar, tot avergonyit, de davant de Nancy, així com els coracers blancs que l'esperaven per a li fer una entrada triomfal.

I no's pot més que admirar amb quina aridesa boja el petit poble belga ha defensat el seu honor, la seva independència, contra de la traïdora invasió tudesca.

Ni la sort desgraciada dels valents defensors de Lieja, Charleroi, Namür i Anvers; ni la foresta devastació de les seves riqueses artístiques i històriques; ni el fusellament sense cap motiu de gent no combatent, ni l'embarc cap a Alemanya de colles de presoners civils; ni l'arruïnamet dels seus bens i riqueses materials; res l'ha desanimat.

Tot s'ho ha perdut, a part de l'honor.

Es aquí un ideal que's «boches» no'l tindran mai. Tenen pena a viure a la llur casa. D'aquí vé llur golosina d'anar a rapinyar a cal's veïns; no menjant mai i no bevent per la fam i la sed que tenen, caven sobre dels altres com una colla d'afamats. Llurs descarades begudes, a champagne, i l'afany de les dones dels oficials de la guarnició fronterera de Saverne a s'en venir a la Lorena francesa per a s'hi afartar sense pagar, no són una bona prova, per a sempre més.

Cal mencionar, de demés, llurs espantoses violències contra de les dones, de les minyones i de les monges que trobaren per llur pas; així ne fa una colla de descarats i de res-no-val.

De tal manera que'l comportament de la Bèlgica és el costat aconsolat d'aquella desafiada guerra a la tudesca. Alemanya ne guardarà un desprec terrible dins de la Historia.

El poble belga i el rei Albert, hauran salvat l'honor de la Humanitat i de la civilització.

En Dato a Barcelona

El temps

El temps no favorequé per res l'arribada del president del Consell de ministres.

Ja de matinada començà a ploure copiosament, presentant l'espai un color gris. En tot el matí la pluja no parà un moment, i la tarde també quasi sempre, amb més poca intensitat, caigué pluja.

El fang que hi havia pels carrers no convidava a sortir de casa i sens dubte a això fou degut que l'estada del senyor Dato no fos notada en molts punts, no més en aquells on se sabia que tenia de fer-hi una visita.

En el Baixador

Al baixador del Passeig de Gràcia esperaven l'arribada de l'express el governador civil don Rafael Andrade, el secretari del Govern civil senyor Die i Mas, l'ex-alcalde don Joaquim Sagnier, el senador don Francisco Peris Mencheta i els consellers de la Companyia del ferrocarril de M. Z. A. senyors Maristany i Tarragó.

També hi havia una nodrida representació de la Junta de «La Alianza», formada per son director don Josep Girona, el president don Francisco Mir, el secretari don Enric Torné i el comptador don Ramón Isert.

Tots pujaren al break que ocupava el senyor Dato.

El primer en saludar al president fou el governador civil.

Els senyors Dato i Andrade s'abraçaren.

Després seguiren les presentacions i salutacions de rigor.

El delegat de policia del districte de l'Universitat, don Patrici Gil, que fe de la vigilància del baixador, complimentà al quefe del Govern.

L'arribada

Abans de les nou del matí era ja bastant el públic que estava esperant a l'andó de l'estació de França l'arribada del president del Consell de ministres.

Abundava l'element militar. També hi havien moltes representacions d'entitats obreres, industrials i gremials.

Una companyia del regiment de Vergara, junt amb la banda de cornetes, estava allí per a rendir els honors que li corresponen.

Les autoritats oficials hi eren totes: l'alcalde senyor Boladeres, el rector de l'Universitat senyor Carulla, el president i vispresident de la Diputació senyors Prat de la Riba i Bartrina, el bisbe doctor Reig, el capità general senyor Villar i Villate, el comandant de Marina senyor Montí Allendesalazar, el delegat de Hisenda senyor Eulate, el governador militar senyor Sánchez Mesas, el president de l'Audiència senyor Catalá, els quefes de les guardies municipal i urbana senyors Mendiola i Ribé.

Entre moltes altres personalitats hi eren presents els senyors Sedó, comte de Laverna, Junoy, coronel de la guarda civil, Ballell i Bertrán de Lis, Daurélla, els diputats provincials senyors Borràs i Isamat, els presidents de la Cambra de Comerç i Foment del Treball Nacional senyors Perpinyà i Caralt, Graell, Peris, Aguiló, Grañé, Foronda, Ferrer Vilad, Vilà, Maluquer i Salvador, Collaso, Milà i Pi, Rosell i González Vilari.

Junta de «La Alianza»: senyors Pallarés, Butemes, Calvo, Torcal, Cardomí, Mariñá, Santolaria, Urquijo, Villarrubia i Isert.

Representacions d'Ajuntaments de Catalunya i molts altres.

La policia havia adoptat bastantes precaucions, no extremes però això. Abundava la de secreta. L'inspector general senyor Riquelme estava també allí.

A les nou i vinticinc minuts arribà el senyor Dato, el qual venia amb un cotxe especial, «Mirat d'una altra màquina. L'acompanyaven el governador senyor Andrade, que pujà al Passeig de Gràcia, els senyors Bergamín i el seu fill Fabi, marquès de Santa Cruz, Prado Palacios, Rodríguez Lázaro, Díaz Jurado (M.), Espinosa, Olmet, Herrera i Rubio.

La banda de la companyia de Vergara tocà la «Marcha Reial» i els soldats presentaren armes.

Al baixar el senyor Dato esclataren aplaudiments i visques amb poca estridència, potser a causa de la pluja constant.

Al Govern Civil

Un cop fetes les salutacions habituals la comitiva es dirigí al Govern civil, rebent allí el senyor Dato la visita dels representants de les entitats que havien acudit a rebre'l.

Mentrestant un nombrós grup de gent estava estacionat davant del Govern civil, aplaudint i victorejant an en Dato.

Entre les comissions rebudes n'hi figurava una que era la Junta en plé del Montepiu dels obrers tranviaris, que acompanyà el senyor Foronda, i una comissió d'obres de la fabrica de Andreis de Badalona que anaren a entregar-li un pergamí en prova d'agraïment per les lles fetes que beneficien a la classe obrera.

Un cop llist de les esmentades visites, el governador presentà els periodistes al senyor Dato, als quals feu unes curtes declaracions, tractant en primer terme de quan esclatà la guerra.

Digué que estaven dins d'una treva política i que malgrat no ésser bel·ligerants devien observar molt bé els moviments d'aquesta guerra i estar alerta

El Municipi

D'Ensenya

La comissió d'Aixample prengué els següents acords:

Truure a concurs l'adquisició de trajes i d'altres articles per als porters i ordenances de la secció.

Efectuar la recepció definitiva de les obres de sanejament del carrer de València entre Bilbao i carretera de Ribas. Sometre a l'aprobació de l'Ajuntament el projecte d'establiment d'una gran plaça a l'acabament del passeig de Sant Joan.

Nomenar Muntanyola, Juncal, Martorell, Prim, Amer i Bardera per a que estudin l'expedient relatiu al projecte d'unió de carrers i ferrocarrils i construccions.

Aprovar l'expedient per a la construcció d'un pont al carrer de Lluà.

Se despatxaren varis permisos per a construccions.

Se formularen les següents mocions:

Dels senyors Vega, Juncal i Prim.— Que s'instal·li una font a la plaça de La

Comissió d'Aixample prengué els següents acords:

Truure a concurs l'adquisició de trajes i d'altres articles per als porters i ordenances de la secció.

Efectuar la recepció definitiva de les obres de sanejament del carrer de València entre Bilbao i carretera de Ribas. Sometre a l'aprobació de l'Ajuntament el projecte d'establiment d'una gran plaça a l'acabament del passeig de Sant Joan.

Nomenar Muntanyola, Juncal, Martorell, Prim, Amer i Bardera per a que estudin l'expedient relatiu al projecte d'unió de carrers i ferrocarrils i construccions.

Aprovar l'expedient per a la construcció d'un pont al carrer de Lluà.

Se despatxaren varis permisos per a construccions.

Se formularen les següents mocions:

Dels senyors Vega, Juncal i Prim.— Que s'instal·li una font a la plaça de La

Comissió d'Aixample prengué els següents acords:

Truure a concurs l'adquisició de trajes i d'altres articles per als porters i ordenances de la secció.

Efectuar la recepció definitiva de les obres de sanejament del carrer de València entre Bilbao i carretera de Ribas. Sometre a l'aprobació de l'Ajuntament el projecte d'establiment d'una gran plaça a l'acabament del passeig de Sant Joan.

Nomenar Muntanyola, Juncal, Martorell, Prim, Amer i Bardera per a que estudin l'expedient relatiu al projecte d'unió de carrers i ferrocarrils i construccions.

Aprovar l'expedient per a la construcció d'un pont al carrer de Lluà.

Se despatxaren varis permisos per a construccions.

Se formularen les següents mocions:

Dels senyors Vega, Juncal i Prim.— Que s'instal·li una font a la plaça de La

Comissió d'Aixample prengué els següents acords:

Truure a concurs l'adquisició de trajes i d'altres articles per als porters i ordenances de la secció.

Efectuar la recepció definitiva de les obres de sanejament del carrer de València entre Bilbao i carretera de Ribas. Sometre a l'aprobació de l'Ajuntament el projecte d'establiment d'una gran plaça a l'acabament del passeig de Sant Joan.

Nomenar Muntanyola, Juncal, Martorell, Prim, Amer i Bardera per a que estudin l'expedient relatiu al projecte d'unió de carrers i ferrocarrils i construccions.

Aprovar l'expedient per a la construcció d'un pont al carrer de Lluà.

Se despatxaren varis permisos per a construccions.

Se formularen les següents mocions:

Dels senyors Vega, Juncal i Prim.— Que s'instal·li una font a la plaça de La

Comissió d'Aixample prengué els següents acords:

Truure a concurs l'adquisició de trajes i d'altres articles per als porters i ordenances de la secció.

Efectuar la recepció definitiva de les obres de sanejament del carrer de València entre Bilbao i carretera de Ribas. Sometre a l'aprobació de l'Ajuntament el projecte d'establiment d'una gran plaça a l'acabament del passeig de Sant Joan.

Nomenar Muntanyola, Juncal, Martorell, Prim, Amer i Bardera per a que estudin l'expedient relatiu al projecte d'unió de carrers i ferrocarrils i construccions.

Aprovar l'expedient per a la construcció d'un pont al carrer de Lluà.

Se despatxaren varis permisos per a construccions.

Moncada, s'ha d'aconsellar que, per a posar-se a cobert de l'endèmia tífica que de tant en tant pateix Barcelona, se persisteixi en l'ús de l'aigua bullida mentre no's canviï el règim d'aprovisionament i conducció d'aigua i desguis de la nostra ciutat.—Barcelona 17 d'abril de 1915, el secretari general, J. Serrallach.

Exposició Girod.—Carrer Ferrà, 30.

Relloges pulsera forma tonneaux, novitat.

Entre els estudiants i el ministre d'Instrucció Pública s'ha cursat el següent telegrama:

«Rogamos a V. E. excite celo autoridades académicas y den facilidades expedición tarjeta identidad escolar tan beneficiosa para la clase. Al mismo tiempo felicitamos con entusiasmo a V. E. por reforma tan importante.»

Ha sigut nomenat cònsol de la República peruana a Barcelona, amb jurisdicció en tota la província, don Josep de la Coia, a qui ha concedit el «regium exequatur» S. M. el rei.

Les oficines escolars han quedat esta-cionades a la casa de la Coia, a qui ha concedit el «regium exequatur» S. M. el rei.

El segon número de la revista «Iberia», conté interessant text que firmen Pérez de Ayala, Joaquín Aguilera, Joaquín Montaner, L. Nicolau, Oliver, J. López Picó, A. Rovira Virgili, Román, J. R. i, etc.

Publica además abundant información gráfica i intencionadas caricatures que firmen Apia i Colom.

Als compradors del número se'ls repartirà de franc, junt amb el mateix, un interessant follet, primer de la serie de divulgació que publicarà aquesta revista.

Es titula «Alemanya i Bèlgica abans i durant la guerra» i de segur serà llegit amb el major interès.

Ha començat a publicar-se el «Butlletí de l'Ateneu Barcelonès», revista de la qual havem rebut el primer número, o sigui el de gener a març d'aquest any.

Com el seu mateix títol ho indica, la referida publicació, que serà trimestral, està destinada a reflexar l'activitat literària i científica de l'Ateneu, recollint tots quants treballs i conferències mereixin conservar-se, ressenyant el moviment bibliogràfic i publicant textos inédits o rars dels que posseïx aquella biblioteca.

Surtirà en quaderns de cinquanta o més pàgines, i el seu format i presentació resulten esmerats i serios.

El sumari del número que hem rebut és el següent:

«Proposició: «Memoria de secretaría: exercici de 1913 a 1914; «De feminisme» (discurs presidencial), per Josep Maria Roca; «Simbolisme de Francisco Alió», per Lluís Domènech i Montaner; «Crònica».

Inclou, ademés, en tiratge separat, el primer plec del «Cançoner del XV segle» procedent de la biblioteca Amer i ara propietat de l'Ateneu, segons la transcripció i compulsa fetes pel senyor Valls Taberner.

La Cooperativa de Periodistes per a la construcció de cases barates ha rebut del senyor Vega i March, president de la Junta local de foment i millora d'habitatges barates, una expressiva comunicació participant que de la visita d'inspecció feta pels vocals tècnics als terrenys que aquella entitat adquireix en la barriada d'Horta, resulta que reuneixen im-millorables condicions higièniques i que en conseqüència han meregut l'aprobació de dita Junta.

Tan prompte com la Cooperativa rebí contestació a la consulta que ha elevat al secretari particular del rei, se senyalà la festa per a la col·locació de la primera pedra del primer grup de xalets per als seus socis, a quin acte se desitja vestir de solemnitat inusitada.

A l'establiment de mobles del senyor Jaume Homs, carrer de Pelai, número 50 estan exposats els premis per al concurs d'aprenentís organitzat per la Societat de Patrons Pintors de Barcelona.

Dita entitat a petició de varis concursants defia a l'admissió de treballs fins al dia 30 del corrent.

La Societat de Lamparers i Llauners i Llauners en sa última reunió general reglamentaria acordà entre a'te assumptes donar una ampla amnistia per als companys que per varies causes es troven en descubert de quotes.

En virtut d'aquest acord podran ingressar amb tots sos deures secretaris els que per adeuatar quota no pertanyen a nostre sindicat. Companys: aquesta Junta us recomana que aprofitin les ventajoses d'aquest acord puix encara que aquest sindicat està cada dia més fort no per això deixem de pensar en els que en mala dixem de pensar en els que en mala hora ens abandonaren signant ara més que mai necessaria unió per a fer front a nostra burguesia.

Vocals nats: Pere Quer Viñas, Gabriel Bassa Vallés i Francisco Sagrera Rabassas; secretari general honorari, Francisco Domènec Pagès.

Per a que'l poble de Barcelona pugui guiar-se respecte de la manera d'evitar les malalties d'origen hídric, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, fa públic:

Que davant de resultats d'anàlisis d'importants fets per persones competents, la comissió de resultats d'anàlisis segons els que tenen valor pràctic.

Actualment, doncs, havent trobat les aigües infectades la sub-comissió tècnica de la comissió sanitària, malgrat haver-se anat epidèmia que seguit a la in-feció de l'aqueducte accidental de les aigües de l'aqueducte alt del Vallès i de

Govern civil

Censura sobre pel·lícules

El governador ha dictat una circular referent a la censura sobre les pel·lícules cinematogràfiques, amb les disposicions següents:

1.ª No se podrà projectar ninguna película que previamente no haya sido inspeccionada por la Comisión censora a que antes me he referido.

2.ª Deberán proyectarse en la misma sala y con anterioridad al asunto la indicación de que se ha efectuado la censura.

3.ª Los empresarios de los locales donde se efectúen proyecciones, presen-

tarán en el Gobierno civil, con el cartel del espectáculo que debieren, nota de las películas con expresión de la fecha en que han sido censuradas y aprobadas.

4.ª La Comisión Censora facilitará nota al Negociado correspondiente del Gobierno civil, de las películas que hayan aprobado y de la fecha en que lo haga.

5.ª En el caso de que alguna película haya sido aprobada con ligeros supuestos, la Comisión facilitará nota para que se ejerza la debida vigilancia en previsión de que se burle la orden dada por la Comisión.

6.ª La falta de cumplimiento de los requisitos que se detallan será castigada terminada el reglamento, sin perjuicio de las demás responsabilidades que puedan originarse y que estoy dispuesto a exigir con todo rigor.

L'enemic, deixà gran nombre de morts davant de nostres trinxeres, Feren 40 presoners.

Un avió balleja ha enderrocat a un avió alemany prop de Roulers.

A la mateixa regió una de nostres esquadres ha bombardejat el camp d'aviació alemany.

Per a una gestió

Paris. — El diputat Pascal, capità de caçadors, primer dels alemanys ha estat llibertat havent-li presat els a'emanyes que intervingui prop del Govern en la qüestió del canvi de metges militars presoners a països francesos i belgues.

A l'Àfrica Meridional

Diner d'Austràlia

Paris. — Telegrafien de Londres, amb referència a notícies de El Cabo, que'l general Smith ha pres el manament de les tropes que operen al Sur, a l'Est i al Centre del territori de l'Unió.

Dien de Sydney que'l Parlament federal d'Austràlia, ha votat un pressupost especial de tres milions de lliures esterlines per a gastos de la guerra fins el 13 de Juny.

Austria contra Italia?

Gran incident.—Topada a la frontera.—Cen morts.

Paris. — Duen de Milán que ha ocorregut un greu incident de fronteres entre Austria i Italia.

Els austríacs entraren en territori italià i atacaren al regiment núm. 2 de caçadors a la frontera. Els italians rebutjaren l'atac i perseguir als agressors penetraren 200 metres en territori austríac.

Hi hagué un centenar de morts per amondues parts.

El coronel del regiment italià ha sigut cridat a Roma.

Es guarda gran reserva a prop de l'incident.

L'atac als Dardanel

Paris. — Duen de Londres, que un cuirassat anglès entrà als Dardanel i bombardejà Cil-Bhar.

Sobre Be fort

Paris. — Un aeroplà alemany volà sobre Belfort llançant tres bombes sobre la ciutat, que causaren ferides a dues persones.

Comunicat oficial an les

Paris. — Telegrafien de Londres, que s'ha publicat un comunicat oficial que diu:

«Un torpede rus llençà tres torpils al mar contra el transport «Mar se».

L'esquadra anglesa perseguí al torpede que fou destruït al refugiar-se a la badia de Calamux, quedant presonera tota la tripulació.

Un centenar d'homes del transport moriren negats.

De l'estranger

(PER TELEGRAF)

La situació a França i a Bèlgica

Comunicat oficial francès de les onze d'anit

Paris. — Hens-aquí la nota oficial de les onze d'anit:

«A Notre Dame de Lorette hem deturat, en la nit del divendres al dissabte, tres contra-atacs menys forts que els de la nit precedent. Nostres tropes s'han organitzat sòlidament en la posició conquerida».

A la vall de l'Aine nostra artilleria grossa ha bombardejat les grutes de Pasly, que servien d'abric a les tropes alemanyes. Successives explosions han atenuat l'enfonsament de var es de les.

A la Champagne, al NO. de Perthes, l'enemic va fer esclatar dues mines en la proximitat de nostres trinxeres, i ha ocupat els dos forats produïts. L'hem desallotjat d'un i ha conservat l'altre. Cap part de nostres trinxeres ha estat ocupada per ell.

No lluny d'elf, al N. de Mesnil, fou fàcilment rebutjat un atac contra nostres línies.

Al Voivre hi hagué combats d'artilleria, principalment a la regió del bosc de Mortmare. No hi ha hagut ni ahir ni avui cap acció d'infanteria.

Als Vosges hem realitzat sensibles avenços en ambdues vores del riu Fecht.

A la vora Nord ens hem apoderat d'una montanyeta a l'Oest de Sillakewasen (O. de Metzval), i hem ocupat el barranc que baixa cap al Fecht. A la vora Sur nostres caçadors, després d'un brillant atac, han pres el cim del Schneepfennich (1.253 metres d'altura), punt culminant del mald de montanyes que separa les dos valls immediates a Metzval.

A Bèlgica, un aviadore anglès ha perseguit a un alemany, i l'ha enderrocat; ell ha estat als voltants de Boesinghe, anant a càrre l'aeroplà enemic a les nostres mateixes línies.

Ha mort en la caiguda un dels oficials que'l tripulaven, i l'altre ha estat fet presoner.

Un dels nostres dirigibles ha bombardejat l'estació de Friburg.

Comunicat oficial francès de les tres de la tarda

Paris. — El comunicat oficial de les tres de la tarda, diu així:

«Una mac alemany preparat previ violentíssim bombardeig ha estat punyent per un batalló contra nostres posicions al NO. de Orbay, però ha estat rebutjat.

La causa de la Democràcia Catalana, necessita un portaveu en la premsa. EL POBLE: CATALA serveix l'ideal dels ideals democràtics de Catalunya.

Informació de iora

Servel especial telegràfic, telefònic i postal de

EL POBLE: CATALA

ESPANYA

Conferències telegràfiques telefòniques

Madrid, 18 de 9 matí a 12 nit

La «Gaceta»

Publica les següents reials ordres:

Dictant regles referents al règim de barcos, per peste, a les estacions sanitàries dels ports.

Aprovant la distribució del crèdit de 200.000 pessetes per a creació de noves Escoles de Comerç.

Declarant que els artistes premiats amb consideració de primera medalla en les exposicions nacionals i internacionals de Belles Arts, convocades per l'Estat espanyol, tenen els mateixos drets, honors i obligacions que els que posseeixin medalla reglamentaria de primera classe.

Incendi del teatre de la Comedia

A les cinc de la matinada s'ha declarat un gros incendi al teatre de la Comedia.

Els actors del teatre, que's trobaven al Circol d'Actors, situat al carrer del Príncep, en lloc proper al coliseu, a l'entrança de lo que ocorria, es presentaren desseguida al lloc del succés.

Les famílies que habitaven al teatre es posaren a salvo.

A la poca estona acudiren les autoritats i es donà principi als treballs d'extinció del foc.

L'incendi començà a l'escenari. Segons se creu, fou originat per una averia en l'instal·lació elèctrica.

A les sis de la matinada havien caigut totes les lloques i cremat per complet el vestuari dels artistes.

L'actor Josep Tallaví, que tenia arrendat el teatre per a debutar el primer de maig, ha sofert perdes de consideració.

El teatre ha quedat completament destruït.

El foc no s'ha propagat als estatges propers.

Els bombers han treballat amb veritable heroisme.

L'incendi ha estat idèntic al que destruïrà fa anys el teatre de la Zarzuela.

La part exterior de l'edifici no ha sofert desperfectes.

Al Circol d'Actors foren recollides les catorze famílies que habitaven a la finca i que reuneixen entre totes 50 nois.

Solista la conducta dels actors, que treballaren en el salvament.

El fill del conserge del teatre es despatxà mig asfixiat.

Varis quarts d'artistes han quedat intactes. Els que han perdut el vestuari són la senyoreta Pérez de Vargas, la senyoreta Robles i el senyor Muñoz.

L'empresari, don Tir Escudero, s'enterrà de l'incendi quan sortí de la Gran Penya per a dirigir-se a son domicili.

El decorat havia d'ésser empaquetat dintre tres dies per a embarcar-lo amb direcció a Amèrica.

Durant tota la matinada, gran gentada ha contemplat l'incendi i els treballs de salvament.

Les flames es veien des de la Porta del Sol i al carrer d'Alcalá.

Durant tota la tarda, gran gentada està estacionada davant l'edifici incendiat.

L'empresari del teatre de la Comedia don Tir Escudero, ha dit que les perdes materials que ha sofert amb l'incendi, no representen per a ell tant com el trastorn que li causa l'incendi, perquè a primers de mes tenia que embarcar la companyia cap a Buenos Aires i ara es troba sense decorat ni vestuari i ho té que fer nou.

Calcula l'empresari que les seves perdes ascendeixen a 200.000 pessetes, puix res de lo que s'ha cremat ho tenia assegurat.

Ha pogut salvar-se del foc l'hermosa col·lecció de quadros, entre ells alguns de Goya que'l senyor Navas tenia a la comptaduria del teatre.

Encara que'l foc està localitzat i dominat, segueixen cremant moltes coses del teatre. Els bombers segueixen treballant.

Deferència a Espanya

El ministre d'Estat ha rebut de l'embaixador d'Espanya a Londres el següent telegrama:

«Per deferència especial ha estat autoritzat el vapor «Dagn», que anava amb carregament de taronges, per a seguir immediatament son viatge.»

Lo que diu la Premsa

«La Mañana»

Referint-se al viatge del senyor Dato a Barcelona, diu que a Catalunya cap Govern té adites.

Per això—afegeix—perden el temps els que busquen a Catalunya forces per a governar.

«El Rad'ca»

Comentant l'article de «El Imparcial» d'ahir aprop de la recuperació de Gibraltar, l'estima com un somni i diu:

Lo pràctic, per contra d'escriure articles, és preguntar a Anglaterra si li sembla convenient donar, vendre o enagenar de qualsevol manera Gibraltar; i en cas afirmatiu senyalar nostre dret de prelatió.

«El País»

Publica un nombre extraordinari en honor de don Francesc Giner de los Rios. En un solt pregunta: «Quàn dimitex l'alcalde de Barcelona? No és prou motiu que's retirin de la sessió més de la meitat dels regidors?»

La visita don Romanones

Palma. — A la una de la tarde començà el banquet en honor del comte de Romanones. La concorència a l'acte és gran regnat extraordinària animació.

Hi ha expectació pel discurs que pronunciarà el comte de Romanones.

Han arribat comissions de totes les illes Balears.

Una protesta

La Cambra de Comerç de Madrid ha protestat contra la real ordre autònoma d'importació de l'arròs en les mateixes condicions en que s'establí en 20 d'Octubre pròxim passat.

No obstant aquestes noves facilitats, l'arròs està més car que abans.

Això demostra que'l negoci és pels acadèmics, sense que obtingui cap ventatge els consumidors i menys els productors d'arròs, que veuen son graner en magatzems sense tindre sortida.

Un quadro del Greco

A l'escola dels jesuïtes de Chamartín de la Rosa s'ha trobat un quadro de Greco, que's trobava arraconat des de feia molts anys en una galeria.

Els peris l'han examinat, declarant que'l seu valor puja a molts milers duros.

Explosió

Bilbao. — Al form nombre 2 de la funció dels Arts Forns s'ha produït una formidable explosió.

Els obrers que treballaven en el fúrgen espantats en totes direccions.

El pànic produït en les diferents dependències als demés fons també fou enorme.

La força de l'explosió fou tan gran que les cases properes tremolaren com si s'hagués registrat un terratrèmol.

Moments després de ocórrer el succés, s'aglomerà als voltants de la fàbrica una immensa gentada, prenent entran als tallers.

Les autoritats, que havien acudit des dels primers moments, impediren l'entrada als curiosos.

El forn ha quedat totalment destruït. Això representa una pèrdua de grandíssima consideració per a la Companyia.

La causa de l'explosió fou l'infamació de gasos acumulats.

A conseqüència del succés molts obrers es quedaran sense treball.

Caravana automov. lista

Ferrol. — Ha arribat la caravana automobilista, resultant un espectacle molt vistós.

Els excursionistes seran obsequiats per l'Ajuntament.

Sulidit

Tarragona. — Un pare que vivia sol amb dos nens petits, aprofitant la son d'aquests, tragué la corda de la persiana i es penjà.

Es diu que tenia perturbades ses facultats mentals.

Més del incendi de la Comedia

L'incendi del teatre de la Comedia ha quedat completament apagat.

Tots els quadros i altres obres d'art que hi havia a la Comptaduria, propietat de l'empresari, foren salvats.

De varis edificis propers al teatre, han estat retirades grans quantitats de gasolina per temor a que ocorregués una catàstrofe.

ESTRANGER

Portugal

La situació.

Lisboa. — Al Centre Monàrquic s'hi celebrà una reunió, que presidí el duc de Palmella i a la que assistí gran concorència de totes les classes socials. Se donaren visques a la patria i a l'exercí don Manuel.

El Govern ha rellevat a l'actual governador de Bengala, nomenant per a reemplaçar-lo al comandant Macedo.

Ha declarat el Govern

